

ת"פ (מרכז) 47550-09-22 - מדינת ישראל נ' אשגרה ישי טלה (עציר) ע"י

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 47550-09-22 מדינת ישראל נ'
טלה(עציר)

לפני כבוד השופטת מרב גרינברג

מדינת ישראל

בעניין: המאשימה

נגד

אשגרה ישי טלה (עציר) ע"י ב"כ עוה"ד
ברגמן

הנאשם

גזר דין

1. הנאשם הורשע במסגרת הסדר דיוני, בעובדות כתב אישום מתוקן **בעבירת שוד, לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.**

2. כמפורט בעובדות כתב האישום המתוקן, ביום 13.9.22 בשעת 01:50 נכנס הנאשם לקיוסק בעיר פתח תקווה כשפניו מכוסים בבד לבן, הוא חבוש בכובע ומצוייד בגז מדמיע, ריסס את פני המתלונן עובד החנות באמצעות הגז, כשאחר שעמד בסמוך נפגע אף הוא מריסוס הגז. בהמשך ניגש לקופה, גנב כסף בסך 1,500 ₪ ו-5 מארזי סיגריות. כתוצאה ממעשיו נגרמו למתלונן והאחר מכאוב וצריכה בעיניהם ופניהם.

3. **השתלשלות הדברים בתיק זה חריגה** ולהלן תפורט בתמצית: הנאשם, שסובל מתחלואה כפולה, נעצר בגין ביצוע השוד ונוכח מצבו הנפשי בעת מעצרו הופנה לחוות דעת פסיכיאטרית, זו הוגשה מספר ימים לאחר מכן, ביום 29.9.22, ובין מסקנותיה מצאה את הנאשם אחראי למעשיו במועד ביצוע העבירה אך לא כשיר לעמוד לדין, הנאשם אובחן במצב פסיכוטי מחוסר שיפוט ותובנה. ביום 20.10.24 הורה בית המשפט (כב' השופט מיכלס), בהסכמת הצדדים על הפסקת ההליכים כנגדו ועל אשפוזו. בהמשך, ביום 30.11.22 השתפר מצבו הנפשי, הנאשם שוחרר מאשפוז וההליכים כנגדו בתיק זה חודשו. הוא נעצר שוב, הופנה לתסקיר ובמשך תקופה ממושכת נבחנה בקשתו להשתחרר לחלופת גמילה. ביום 6.8.24 שוחרר הנאשם לחלופת גמילה בקהילת "רוח במדבר" (החלטתי מיום 3.8.23) ושהה בה כ-9 חודשים, הנאשם עזב את הקהילה בשלב מתקדם על דעת עצמו והושב למעצר בחודש מאי 24. בין לבין, ביום 17.12.23 עמוד 1

הגיעו הצדדים להסדר דיוני, לפיו הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן והופנה לתסקיר, לאחר שהנאשם נעצר בשנית, ויתר על הגשת תסקיר בעניינו.

חוות דעת פסיכיאטרית

4. חוות הדעת בעניינו של הנאשם הוגשה ביום 29.9.22. הנאשם מוכר למערכת בריאות הנפש כמכור לחומרים פסיכואקטיביים שונים (סמים מסוגים שונים, פטריות, אלכוהול), אושפז בעבר בשנת 2020 אך לא נמצא במצב פסיכוי. הנאשם מנהל שנים אורח חיים עברייני, מנותק ממשפחתו וחסר קורת גג. הנאשם טען שאינו זוכר את אירוע השוד אך אישר שהוא זקוק לכסף מזומן לרכישת סמים. מספר ימים לפני האירוע נפגע בתאונת דרכים. הנאשם הובא להסתכלות ביום 22.9.22, לאחר שנטען כי ביצע ניסיון אובדני. בבדיקות חוזרות במסגרת אשפוזו נמצא במצב פסיכוי חריף עם הפרעות קשות במהלך החשיבה ותכנים מגלומניים ופרנואידיים וכן הפרעות בתפיסה המאופיינות בקולות פוקדניים. שיפוטו הוערך כמעורער. מסקנות חוות הדעת הן שהוא סובל ממצב פסיכוי חריף על רקע תחלואה כפולה של מצבים פסיכויים הנובעים משימוש בסמים ופסיכזה בלתי ספציפית; במצבו בעת הבדיקה, שרוי במצב פסיכוי מחוסר שיפוט ותובנה ואינו כשיר לעמוד לדין, אשר לאחירותו למעשיו במועד ביצוע העבירה הוערך כי זו אינה נבעה ממשבבות השווא אותן מגלה אלא מהתנהגותו בעלת מאפיינים אישיותיים אנטי סוציאליים ובוצעה שלא מתוך מניע פסיכוי אלא לצורך קניית סמים. להערכת עורך חוות הדעת, בסבירות גבוהה הנאשם היה מודע לפסול שבמעשיו ויכול היה להמנע מלבצעם. עוד הומלץ על אשפוזו נוכח מצבו המעורער.

טיעוני הצדדים

5. המאשימה, באמצעות עו"ד ג.פאר, עמד בטיעוניו על חומרת מעשי הנאשם שתוכננו וכללו בהצטיידות בגז מדמיע, הנאשם תכנן את השוד בשעת לילה והשתמש בגז לנטרל את התנגדות עובד החנות. עוד עמדה על הפגיעה בערכים המוגנים שהם שלומו, ביטחונו שלמות גופו וקניינו של אדם, וסבורה שמידת הפגיעה היא ברף הגבוה. בנסיבות אלו עתר ב"כ המאשימה למתחם ענישה הנע בין 26-48 חודשי מאסר. עוד סבור, כי אין מקום להתחשבות במצבו הנפשי של הנאשם, זה נמצא אחראי למעשיו וביצע אותם ממניע כלכלי. בנוסף, הפנה ב"כ המאשימה לעברו הפלילי של הנאשם הכולל 15 הרשעות קודמות, לרבות בעבירות שוד וגניבה וריצה מאסרים ממושכים שלא הרתיעו אותו. נטען כי אין לתת משקל לתקופת שהיית הנאשם בהליך גמילה, הנאשם אף ויתר על קבלת תסקיר שירות מבחן ולא קיים בעניינו פוטנציאל שיקומי. על כן ביקש למקם את עונשו בקצה העליון של מתחם הענישה לצד מאסר על תנאי, קנס ופיצוי משמעותי למתלונן. המאשימה הסכימה לניכוי ימי מעצרו לרבות תקופת אשפוזו לאחר שהופסקו ההליכים בתיק (20.10.22-7.12.22).

6. ב"כ הנאשם, עו"ד ברגמן, ביקש ליתן ביטוי משמעותי לנסיבות הנאשם ומצבו הנפשי ולגזור עליו עונש מאסר מתון. לטענתו, עמדת המאשימה המתעלמת מבעיותיו הנפשיות של הנאשם ומהודאתו שגויה. ההגנה סבורה שמצבו הנפשי של הנאשם מאפשר לקבוע קרבה לסייג

ולמתחם ענישה נמוך הנע בין שנה ל-3 שנות מאסר. עוד סבור שנסיונות השוד אינן חמורות, המתלונן נפגע קלות והסכום שנשדד נמוך. עוד ביקש לתת ליתן משקל לכך שהנאשם שוחרר לקהילת "רוח במדבר", שהה בה 9 חודשים, השלים את שלב א' ולפני יציאתו להוסטל הסתבך והוחזר למעצר. בהנתן הודאתו, נסיבותיו המורכבות והחיסכון בזמן שיפוטי ביקש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם הענישה.

הצדדים הציגו פסיקה התומכת בעתירתם העונשית.

7. הנאשם בדברו האחרון הודה לבית המשפט על ההזדמנות שקיבל, לדבריו האישפוז הועיל לו וייצב את מצבו, והוא גילה מוטיבציה גבוהה להשלים את הליכי הטיפול. למרות שהטיפול נקטע הצליח לרכוש כלים רבים, גם בתקופת המעצרים שולב בפעילות חינוך ובקבוצות, וכן אינו משתמש בסמים.

דין והכרעה

8. על ההליך שבפני חלים עקרונות הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק. ע"פ הוראות אלו, העיקרון המנחה בענישה הינו עקרון ההלימה שפירושו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ובמידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בדרכו של עקרון זה, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך שהוא מתחשב בערך החברתי המוגן שנפגע ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבותיה הקונקרטיות של העבירה. בשלב הבא, לאחר שנקבע מתחם העונש, ובית המשפט לא מצא מקום לחרוג ממנו לקולא או לחומרא, נקבע העונש הראוי תוך התחשבות בנסיבות העושה.

9. בית המשפט העליון עמד פעמים רבות על חומרתה של עבירת השוד בהיותה עבירת אלימות קשה, הטומנת בחובה פוטנציאל פגיעה קשה בשלומם וביטחונם של הציבור. נקבע, כי המבקש להשיג רווח 'קל' בדרך עבריינית בכוח הזרוע תוך פגיעה בקורבנות תמימים, ייענש בחומרה תוך ביכור עקרונות הגמול וההרתעה, וביתר שאת, עת השוד בוצע לאחר תכנון והכנה מוקדמים (ע"פ 606/13 **חכמון נ' מדינת ישראל**, פסקה 7 (11.12.2013); ע"פ 1326/14 **מחאג'נה נ' מדינת ישראל**, פסקה 4 (2.6.2014); ע"פ 3470/11 **בוזגלו נ' מדינת ישראל**, פסקה 4 (28.11.2011); ע"פ 5265/12 **עמור נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (27.12.2012); ע"פ 4012/13 **אורי זיני ואח' נ' מדינת ישראל**, פסקה 15 (12.2.2014)).

10. עוד עמד על הנזק ארוך הטווח שמותיר המעשה בקורבנות:

"חומרתה הרבה של עבירת השוד הודגשה זה מכבר על ידי בית משפט זה, לאור השפעותיה ארוכות הטווח על קורבן העבירה - אשר פעמים רבות סובל מטראומה וחרדה לזמן ממושך - וכן על תחושת הביטחון של הציבור כולו. חומרה זו מובילה לכך שמדיניות הענישה הנהוגה ביחס לעבירה זו

כוללת עונשי מאסר בפועל, וזאת אף במקרים בהם שירות המבחן ממליץ להימנע מכך לאור שיקולי שיקום" (ע"פ 1167/21 טארק חוג'ראת נ' מדינת ישראל, פס' 11 (31.5.2021)).

[ראו והשוו ע"פ 7519/18 אבו סנינה נ' מדינת ישראל (14.2.2019); ע"פ 1041/14 ראיד קרקי נ' מדינת ישראל, פס' 18 (5.10.2014); ע"פ 3307/08 מדינת ישראל נ' מנסור טועמי (4.3.2009); ע"פ 5944/13 סלמאן נ' מדינת ישראל, פס' 17 (18.2.2014); ע"פ 1702/16 מדינת ישראל נ' שושני (17.5.2016)].

11. חומרטה של עבירת השוד תלויה בנסיבותיה, "קיימת קשת רחבה של מעשי שוד אפשריים הנבדלים זה מזה בנסיבותיהם ובמדרג חומרטם. מידת הפגיעה בערכים החברתיים, וכך גם מדיניות הענישה הנוהגת, תלויים, אפוא, בנסיבותיו הקונקרטיות של מעשה השוד וחומרטו" (ע"פ 772/13 יחיא נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (29.6.2014)). מדרג החומרטה נקבע בהתאם לנסיבותיו, כך בין היתר ייבחנו מידת התכנון המוקדם ופעולות ההכנה הנלוות (ע"פ 7655/12 פייסל נגד מדינת ישראל (4.4.2013); מספר השודדים; מקום ביצוע העבירה (בית מגורים, בית עסק); שימוש בנשק קר או חם או באלימות פיזית; זהות הקורבן; טיב ושווי הרכוש שנשדד והאם מדובר בסדרת מעשי שוד או במעשה חד פעמי (ע"פ 2420/15 אבטליין נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (29.11.2015); ע"פ 7240/13 סבהט נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (18.5.14)).

מעשיו של הנאשם חמורים ונסיבותיהם פגעו פגיעה ממשית בערכים המוגנים:

12. הנאשם ביצע את שוד הקיוסק בשעת לילה מאוחרת, שעת ביצוע השוד נבחרה בקפידה מתוך הנחה שבזמן זה נמצא עובד החנות, לרוב, לבדו. שכיחותם של מעשי שוד המבוצע באישון ליל, כלפי אדם שמשרת את הציבור וחשוף מעצם אופי עבודתו למצבי סיכון, מחייבת את בתי המשפט להירתם למאבק בתופעה מכוערת זו באמצעות ענישה קשה ובלתי מתפשרת (ע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל, 9.3.17).

יפים לעניינו דברים שנאמרו בנושא זה בע"פ 1062/19 פלוני נ' מדינת ישראל (09.07.2019):

"בלב הדיון ניצב מעשה שוד בחנות קיוסק בשעת לילה מאוחרת, תוך איומים על העובד במקום ותקיפתו. שכיחותם של מקרים כגון דא מחייבת את היחלצותו של בית המשפט לעזרתם של עובדי הלילה. עובדי הקיוסקים נמנים עם שורה ארוכה של עובדים, דוגמת עובדי תחנות דלק ומאבטחים, המעניקים שירות בשעות הלילה לאלה הזקוקים לו. המדובר באנשים אשר עובדים לפרנסתם בעבודות שמטבען אינן פשוטות. בעבודתם חשופים הם למפרי חוק אשר מנצלים את אצטלת הלילה ורדת החשכה לביצוע זממם. לרוב, עובדים אלה נמצאים במקום בגפם, ועוברי האורח המצויים בסביבתם הם מעטים. לא אחת מותקפים "עובדי הלילה" על ידי יחידים או קבוצות אשר שמו להם למטרה להשיג "כסף קל"

בiodעם שהעובד נמצא לבדו ולא יתנגד למתן הכסף כאשר חייו ושלמות גופו מונחים על הכף. מעבר לנזק הפיזי שגורמים התוקפים לעובדים, הפגיעה הנפשית לנוכח הטראומה שעברו ותחושת חוסר האונים בה הם מצויים הינן גבוהות במיוחד. בתי עסק הפתוחים 24 שעות ביממה ובייחוד בשעות הלילה נועדו לשפר את איכות חייו של הציבור ולאפשר לו זמינות גבוהה לשירותים שונים הניתנים מסביב לשעון... לצד זאת, פתיחתם המבורכת של בתי עסק אלה מזמנת לנו עידן חדש של עבריינות בו מילת המפתח היא "ניצול" ועל בית המשפט לתרום את חלקו ללוחמה בתופעה זו. רשת ההגנה שיכול לספק בית המשפט מתבטאת בהחמרת הענישה שיטיל על מפרי החוק בעניין זה ושתגשים את תכליות ההרתעה והגמול. על החומרה שבעבירת השוד כבר עמד בית משפט זה בשלל הזדמנויות וחומרה זו גוברת מקום בו העבירה מכוונת כלפי צד חלש במיוחד (ע"פ 5889/07 אליהו טאלר נ' מדינת ישראל (10.01.08); ע"פ 9157/10 אגבריה נגד מדינת ישראל (15.01.12); ע"פ 4812/12 רשיפל סעדייב נ' מדינת ישראל (11.04.2013)).

13. מדובר במעשה מתוכנן, הנאשם נכנס לקיוסק כשפניו מכוסות והוא מצוייד בג מדמיע, ללמדנו כי תכנן את השוד, כיסה את פניו כדי שלא יזוהה והצטייד בגז לניטרול התנגדות המתלונן.

14. מייד עם הכנסו לקיוסק, ללא שיג ושיח, ריסס את פניו של עובד הקיוסק בגז. מזימתו צלחה, המתלונן ואדם אחר ששהה בקיוסק נפגעו מהגז, והנאשם פתח את הקופה, נטל כסף וכן גנב מארזי קופסאות סיגריות. בטענה כי סכום הכסף שנגנב (1500 ₪) אינו גבוה אין כדי להקל מחומרת המעשים. הדגש הוא על כך שהנאשם נטל את הכסף שהוחזק באותה עת, בשטרות ובמטבעות, בקופת החנות. הפגיעה במתלונן ובאחר, צריבה בפניהם ועיניהם, היא תוצאה ישירה של ריסוס הגז לעברם.

15. אשר לקרבה לסייג לאחריות פלילית- לטענת ההגנה, מצבו הנפשי של הנאשם וקביעת חוות הדעת הפסיכיאטרית כי זמן קצר לאחר המעשה נמצא במצב פסיכופיזי חריף שחייב את אשפוזו, מקרבת את הנאשם לסייג לאחריות פלילית בהתאם לסעיף 40ט' (6) ו-(9) לחוק ויש ליתן לה משקל משמעותי כנסיבה לקולה בקביעת מתחם הענישה. על פי סעיפי החוק, במסגרת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, יש להתחשב בקביעת מתחם העונש ההולם, בין השאר, ב"יכולתו של הנאשם להבין את אשר הוא עושה, את הפסול שבמעשהו או את משמעות מעשהו, לרבות בשל גילו" (ס"ק 6) וב"קרבה לסייג לאחריות פלילית כאמור בסימן ב' לפרק ה'1" (ס"ק 9). הפסיקה הכירה בכך, שמצבו הנפשי של נאשם בעת ביצוע העבירה מהווה שיקול רלוונטי לעניין העונש, אף במצבים בהם נמצא אחראי למעשיו, וכי שאלת המשקל של נתון זה תבדק "כמותית" בכל מקרה לנסיבותיו:

"השאלה מה המשקל שיש ליתן למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה לצורך הקלה בעונש, היא שאלה "כמותית", שאיני רואה לקבוע בה מסמרות. כל מקרה יש לבחון לגופו על פי נסיבות ביצוע העבירה וחומרתה ועל פי נסיבותיו האישיות של הנאשם. במכלול הנסיבות הקשורות למבצע העבירה, יש

לבחון את סוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה הוגבלה בעטיה יכולתו - לא עד כדי חוסר יכולת של ממש כאמור בסעיף 34ח - להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה. על מידת הפגיעה ביכולתו של מבצע העבירה להבין את מעשהו או להימנע ממנו, ניתן ללמוד ממכלול הראיות, לרבות מעשיו של מבצע העבירה לפני האירוע, במהלכו ולאחריו וכן מחוות דעת מומחים...מידת אחריותו המוסרית של העבריין למעשה שביצע נגזרת מגודל הפגיעה בתפיסת המציאות ובמידת השליטה שלו על מעשהו בשל מצבו הנפשי, ובהלימה לכך, על בית המשפט לגזור את עונשו לקולה או לחומרה" (ע"פ 10416/07 דולינסקי נגד מדינת ישראל, פסקה 11-12 (7.12.09); ראו גם ע"פ 1865/14 פלוני נ' מדינת ישראל (4.1.16); ע"פ 2406/09 אלבו נ' מדינת ישראל (15.9.10)).

16. הנטל להוכחת הקרבה לסייג לאחריות פלילית, מוטל על כתפי הנאשם הטוען זאת ורף ההוכחה הנדרש, כפי שנקבע בסעיף 40'ג) לחוק, הוא ברמה של מאזן הסתברויות (ע"פ 7876/15 חמאמה נ' מדינת ישראל, פסקה 25 (30.8.17)). ללמדנו, כי לא די שהנאשם יעורר ספק סביר בקיומה של נסיבה זו, ודרישת הוכחת קיומו של סייג היא ברף גבוה יותר.

17. הצדדים אינם חלוקים על כך שמצבו הנפשי של הנאשם בסמוך לאחר מועד ביצוע המעשה היה מעורער, המאשימה אימצה את מסקנת חוות הדעת לפיה אינו כשיר לעמוד לדין אך בכל הנוגע למצבו במועד ביצוע המעשה סבורה שאין כל מקום להתחשבות בו. לטענתה הנאשם ביצע את השוד ממניע כלכלי כדי לקנות בכסף שנשדד, סמים. ההגנה מצדה סבורה, כי הגם שהנאשם נמצא אחראי למעשיו במועד ביצוע המעשה, לא מן הנמנע כי נפגמה יכולתו להבין את מעשיו ואת הפסול שבהם וכן כי מצבו זה בצירוף שימוש אינטנסיבי בסמים, עמדו ברקע מעשיו ועל כן מקרבו לסייג ומצדיקים התחשבות עונשית בו.

18. **לאחר שעיינתי בחוות הדעת ושמעתי את טיעוני הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי לא עלה בידי הנאשם להרים את נטל ההוכחה ולבסס טענתו כי מצבו הנפשי מקרבו לסייגי האחריות הפלילית באופן שיש בו להשפיע על מתחם הענישה. בבדיקתו לאחר ביצוע המעשה נמצא אחראי למעשיו בסבירות גבוהה, הנאשם עצמו טען אמנם שלא זכר את המקרה אך אישר שביצע אותו כדי לרכוש סמים באמצעות הכסף ששדד. עורך חוות הדעת העריך שהמעשה אינו קשור למצבו הפסיכוטי ומחשבות השווא מהן סובל אלא תוצאה של מאפייני אישיות אנטי סוציאליים. כזכור, הנאשם לא אובחן כשסובל ממחלת נפש נבדלת אלא ממצבי פסיכოזה הקשורים בקשר ישיר לשימוש לרעה בחומרים ממכרים. בנוסף, לא מדובר במעשה ספונטני או מעשה אלימות אימפולסיבי אלא בשוד מתוכנן. בצד זאת, ניכר שהסיבה לביצוע המעשה קשורה להתמכרותו הקשה לסמים, הנאשם אובחן כשרוי במצב פסיכוטי חריף זמן קצר לאחר ביצוע המעשה ויש מקום להתחשב בנתונים אלו בגדרי מתחם הענישה.**

מדיניות הענישה הנוהגת

19. נקודת המוצא לבחינת העונש ההולם הוא בקביעת מתחם הענישה הראוי לעבירה בנסיבותיה, ובענייננו, עבירת שוד מתוכנן בחנות כנגד עובד לילה. רמת הענישה בגין עבירות שוד כוללת, ברגיל, עונשי מאסר בפועל, אף אם מדובר בעבירות שוד במדרג חומרה נמוך יחסית וללא תכנון: "מדיניות הענישה הנוהגת ביחס לעבירת שוד כוללת עונשי מאסר מאחורי סורג ובריח, זאת גם במקרים בהם מדובר בעבירה חד פעמית שבוצעה באופן "ספונטאני" ואשר לא מתלווה לה פגיעה פיזית משמעותית בקרבן השוד" (ע"פ 1222/22 מדינת ישראל נ' נאצר, פסקה 11 (23.6.22)).

הצדדים הפנו, כל אחד מטעמו הוא, לע"פ 1027/23, ששון נ' מדינת ישראל (20.6.23). המדובר בערעור הגנה שהוגש על תיק שנדון לפניי, הנאשם הורשע בשוד מתוכנן ומתוכנן של שרון יקר ערך תוך שימוש בגז מדמיע. נקבע מתחם 18-42, הנאשם צעיר ללא עבר פלילי, נדון למאסר בן 21 חודשים. ערעורו נדחה;

ע"פ 2948/24 חמדאן נ' מדינת ישראל, הנאשם, תושב האזור, הורשע בשוד קיוסק, בכך שהכה את עובד החנות וחטף שטרות מידי. נקבע מתחם שנע בין 24-46, הנאשם נדון בגין אישום זה למאסר בן 27 חודשים. הוגש ערעור על חומרת העונש והנאשם חזר בו לאחר שנשמעו הערות בית המשפט העליון (29.5.24);

ע"פ 8102/23 אייצ'או נ' מדינת ישראל (11.4.24) הורשע הנאשם בשוד עובד חנות נוחות, הנאשם ניסה לנטרל את התנגדות המתלונן באמצעות חפץ חד ואיים עליו. הנאשם גנב מארזי סיגריות. נקבע מתחם שנע בין 24-48 חודשי מאסר, נדון למאסר בן 30 חודשים (הנאשם חזר בו מערעורו);

ע"פ 3872/22 עוד נ' מדינת ישראל נדון נאשם שהורשע ביחד עם שותפו קטין בשוד בצוותא של עובדת במכולת תוך שימוש באלת ברזל. נקבע מתחם הנע בין 26-56 חודשי מאסר, הנאשם צעיר, בעל פוטנציאל שיקום, בית המשפט חרג ממתחם העונש מטעמי שיקום וגזר עליו מאסר בן 14 חודשים. הנאשם שהגיש ערעור על חומרת עונשו חזר בו בהמלצת בית המשפט העליון (29.5.23);

ע"פ 2228/20 מורד אטרש נ' מדינת ישראל (24.06.2020) (הוגש ע"י ההגנה) המערער ושניים אחרים ביצעו שוד בחנות נוחות בתחנת דלק. האחרים איימו על המתלונן ואז המערער נכנס לחנות כששקית גדולה בידו, והוא ואחד האחרים החלו לרוקן לתוך השקית מאות חפיסות סיגריות מתוך מתקן יעודי שהיה מקובע בחנות, ואחר נוסף נטל את תכולת קופת החנות ובה כ-3,534 ₪, והכניסה אל תוך המכונית. בסיום השוד, במסגרת הסדר הטיעון בין הצדדים, המאשימה הגבילה עצמה ל- 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הנע בין 20 ל- 40 חודשי מאסר בפועל. ציין את הפגיעה הנפשית הקשה שנגרמה למתלונן. ובסופם של דברים, הטיל על הנאשם, צעיר בן 24 ללא עבר רלוונטי, 20 חודשי מאסר בפועל, ערעורו נדחה, בית המשפט העליון הדגיש בפסק דינו את הצורך להעניש בחומרה את מי ששודד עובד לילה ומנצל את הסיכון

במצבו;

ע"פ 9079/16 מיארה נ' מדינת ישראל (9.3.17) (הוגש ע"י ההגנה), שוד עובד לילה באמצעות איום באקדח דמה, נקבע מתחם 18-36 חודשי מאסר, על הנאשם הושתו 20 חודשי מאסר. בית המשפט העליון דחה את הערעור בקובעו כי תואם מתחמי ענישה בעבירות שוד שלא הופעלה בהם אלימות ממש;

בע"פ 7655/12 פייסל נגד מדינת ישראל (4.4.2013) התקבל ערעור המערער שהורשע בביצוע עבירה של שוד בצוותא. על רקע ויכוח קודם, וללא תכנון מוקדם, תקף המערער יחד עם אחרים את המתלונן, שהיה בדרך לביתו, כשאחד האחרים ריסס לעברו תרסיס פלפל. המתלונן נפל ארצה והשלושה נטלו ממנו מכשיר טלפון נייד וכ-500 ש"ח. בית המשפט המחוזי השית על המערער, צעיר ללא עבר, 30 חודשי מאסר בפועל לצד ענישה נלווית. בית המשפט העליון קיבל הערעור, נתן ביטוי בפסק דינו לכך שמדובר בשוד "ספונטני" ברמת כוונה פלילית נמוכה והעמיד עונשו על 20 חודשים;

בת"פ (מח-ת"א) 64935-02-19 מדינת ישראל נ' עותמאנה, הורשעו הנאשמים בעבירת שוד בנסיבות מחמירות, בכך שתקפו עוברת אורח באמצעות ריסוס פניה בגז פלפל. הנאשם 1 ניסה לחטוף את תיק היד בו אחזה, גרם לנפילתה ארצה וחטף ממנה בכוח את התיק שהכיל כסף מזומן, תכשיטים יקרי ערך ומסמכים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה הנע בין 20-40 חודשי מאסר בפועל. המערער, צעיר, לחובתו עבר פלילי קל, נדון למאסר בן 26 חודשים. נאשם 2, בעל עבר, נדון במסגרת להסדר הטיעון למאסר בן 33 חודשים. (נאשם 1 חזר בו מערעורו בהמלצת בית המשפט, ע"פ 4761/20 עתאמנה נ' מדינת ישראל (16.11.2020))

בת"פ (מח' חיפה) 31103-09-17 מדינת ישראל נ' אלפאעור (11.12.2019) הורשע נאשם לאחר ניהול הוכחות בעבירות שוד בנסיבות מחמירות וקשירת קשר לפשע. הנאשם ואחר קשרו קשר לשדוד את המתלוננת לאחר שנודע להם שמחזיקה בכסף מזומן. בסמוך לביתה, התנפל עליה הנאשם והתיז על פניה גז מדמיע, תקף אותה והפילה ארצה, ולמרות התנגדותה נטל מידיה 10,000 ₪ במזומן, טלפון נייד ושעונים. לאחר מכן עלה לקטנוע בו המתין לו האחר והשניים נמלטו. נקבע מתחם ענישה הנע בין 24-50 חודשי מאסר. הנאשם נדון למאסר בן 24 חודשים, ובנוסף הופעל מאסר מותנה שנקבע שירוצה במצטבר, כך שסך הכל ירצה 30 חודשי מאסר בפועל;

בת"פ (מחוזי ים) 49871-03-12 מדינת ישראל נ' זיני (25.4.2013) מדובר במעשה שוד שבוצע על ידי שניים, שלאחר תכנון מוקדם שדדו חנות תכשיטים תוך שימוש בגז פלפל, תקיפת המתלונן וחניקתו. למתלונן נגרמו חבלות וכן נשדדו ממנו כסף, תכשיטים בשווי כ-28,000 ₪ ומכשיר טלפון. נקבע מתחם ענישה הנע בין 3-6 שנות מאסר. הנאשם 1, שלחובתו הרשעות קודמות, נדון ל-4 שנות מאסר והנאשם 2 שלחובתו הרשעה מינורית, נדון ל-3 שנות מאסר;

בת"פ (מח' ת"א) 57931-05-20 מדינת ישראל נ' וואסי ואח' (6.7.2021), הורשע הנאשם 2 (להלן-הנאשם) בעבירות שוד בנסיבות מחמירות באישום הראשון והחזקת סם לצריכה עצמית

באישום השני. שני הנאשמים שדדו בשעת בוקר מתלונן שצעד ברחוב, הנאשם איים עליו באמצעות גז פלפל, והשניים נטלו שקיות הבקבוקים שבחזקתו. כשהמתלונן ניסה להתרחק מהנאשמים, התיז הנאשם פעמיים גז פלפל בפניו של המתלונן והכניס ידו השמאלית אל כיס מכנסיו במטרה לגנוב. בזמן שהמתלונן סבל מצריבה בפניו, גנבו הנאשמים את תכולת כיסיו, טלפון נייד, כסף ומסמכים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה לאישום זה הנע בין 16-36 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נדון למאסר בן 18 חודשים, ולאחר הפעלת שני מאסרים מותנים נקבע שירצה סך הכל 24 חודשי מאסר.

20. לאחר ששקלתי את נסיבות המעשה ומדיניות הענישה הנוהגת, **מצאתי לקבוע מתחם ענישה הנע בין 45-20 חודשי מאסר וענישה נלווית.**

גזירת העונש המתאים לנאשם

21. הנאשם שלפניי יליד 1984, מנהל שנים רבות אורח חיים עברייני רצדביסטי והתמכרותי, בעברו 15 הרשעות קודמות עוד מהיותו נער. בין היתר בשנת 2009 נדון בגין מספר עבירות שוד למאסר בן 56 חודשים ובשנת 2020 נדון בגין עבירות איומים כלפי אמו וגניבה למאסר בן 18 חודשים. בשנת 2022 נדון במסגרת ת"פ 62419-08-21 בגין עבירה של ניסיון התפרצות לעסק, כעולה מגזר הדין שהוגש הנאשם ניסה לפרוץ לפיצוציה באמצעות לבנה כשהוא עוטה מסכת גרב על פניו, על הנאשם הוטלו 9 חודשי מאסר ומאסר על תנאי בן 6 חודשים שהוא בר הפעלה בתיק. מאחר שהמאשימה לא עתרה להפעילו, מצאתי להפעילו בחופף לעונש.

22. כאמור לא הוגש תסקיר לתיק העיקרי, לפיכך לא הונחה לפניי הערכת גורמי הטיפול או אינדיקציה להפחתה ברמת הסיכון הנשקף מהנאשם להתנהגות עוברת חוק. מחוות הדעת הפסיכיאטרית נלמד כי הנאשם רווק, מנהל שנים רבות אורח חיים התמכרותי, אושפז בעבר בשנת 2020, הליכים בעניינו הופסקו מחמת מצבו הנפשי רק בתיק זה. עוד מסר כי מספר ימים לפני האירוע נפגע בתאונת דרכים, הנאשם הופנה להסתכלות בעקבות ניסיון אובדני במהלך מעצרו בתיק (ביום 22.9.22), נמצא אחראי למעשיו ויכול שלאחר ביצועו (ביום 13.9.22) התדרדר מצבו הנפשי עד כדי מצב פסיכוטי חריף. עם זאת, אין מדובר במי שמבצע את מעשיו אך בשל מאפייני אישיות עברייניים כטענת המאשימה, אישיותו ונסיבותיו מורכבות, התמכרותו לסמים שולטת באורח חייו ומשפיעה גם על מצבו הנפשי. הנאשם קיבל הזדמנות להשתלב בהליכי גמילה, שהה בקהילת "רוח במדבר" כ-9 חודשים והשלים את שלב א', מדובר בתקופה לא קצרה וניתן לקוות שאכן, כפי שמסר בדבריו לעונש, רכש כלים שיסייעו לו בעתיד.

23. עברו הפלילי המכביד ומסוכנותו הממשית מצדיקים מיקום עונשו בחלק העליון של מתחם הענישה. בצד זאת אתן משקל להודאתו במיוחס לו, נסיבותיו המורכבות, התדרדרות מצבו הנפשי ונסיבות החלקי להיגמל מסמים ואמקם את עונשו במרכז המתחם. באשר לגובה הקנס, אתחשב בין היתר במצבו הכלכלי, כמו כן יושת על הנאשם פיצוי למתלונן.

24. **אשר על כן, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:**

א. **34 חודשי מאסר בפועל** בניכוי ימי מעצרו 20.10.22-7.12.22, 21.9.22-20.10.22, (זמן האישפוז), 7.12.22-3.8.23, ומיום 17.5.24 עד היום.

ב. מפעילה תנאי בן 6 חודשים בת"פ 47550-09-22 בחופף לתקופת המאסר.

ג. 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירת רכוש או אלימות מסוג פשע.

ד. 7 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור במשך 3 שנים מיום שחרורו עבירות רכוש או אלימות מסוג עוון.

ה. קנס בסך 1,500 ₪ או 30 ימי מאסר. הקנס ישולם ב-5 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.11.24.

ו. 2500 ₪ פיצוי למתלונן שישולם ב-4 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 15.8.24. ויועבר למתלונן בהתאם לפרטים שתמסור המאשימה למזכירות בית המשפט.

צו כללי למוצגים

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט תמוז תשפ"ד, 25 יולי 2024, במעמד הצדדים.